

## درس 20

1- در ایران باستان شیوه حکومت چگونه بود؟

در ایران باستان شیوه حکومت پادشاهی بود. شاهان در ابتدای سلطنت در حضور بزرگان کشور، تاج گذاری می کردند و در کاخ بر تخت می نشستند. شاه قدرت مطلق داشت و همه باید از او فرمان می بردند. حکومت موروثی بود یعنی از پدر به پسر به ارث می رسید.

البته گاهی بر سر جانشینی شاه و به دست آوردن قدرت، آن چنان اختلافات شدیدی پیش می آمد که حتی منجر به کشتن افراد و جنگ و خون ریزی می شد.

2- از نظر پادشاهان ایران باستان مقام شاهی چه مقامی بود؟

شاهان ایران باستان خود را برگزیده آسمان و نماینده اهورامزدا می دانستند و معتقد بودند که به حکم او فرمان می رانند. در اغلب کتیبه های به جای مانده، جمله هایی که این موضوع را نشان بدهد، وجود دارد. البته این عقیده هم وجود داشت که اگر شاه از مسیر قانون و عدالت منحرف شود حمایت اهورایی از او گرفته می شود و بزرگان و موبدان می توانستند شاه را عزل یا برکنار کنند.

3- پادشاهان به چه اموری فرمانروایی و مطلق داشتند؟

شاهان بر امور اداری، نظامی و مذهبی فرمانروایی مطلق داشتند

4- فرمان های پادشاه چه حکمی داشت؟ و فرمان های مهم چه نشانی داشت؟

این فرمان ها، قانون هایی بودند که باید در سراسر کشور اجرا می شدند و هیچ کس نباید از آنها سرپیچی می کرد. روی فرمان ها و نامه های مهم، مهرهای مخصوص شاه زده می شد.

5- چرا در دوره اشکانیان، قدرت و نفوذ پادشاهان مانند سایر شاهان ایران باستان نبود؟

چون در این دوره، خاندان های محلی از نفوذ و قدرت زیادی برخوردار بودند و شاهان مجبور بودند در اداره کشور با آنها مشورت کنند.

6- در دوره اشکانیان چند مجلس برای تصمیم گیری به وجود آمده بود؟

مجلس شاهی، مجلس بزرگان و مجلس مهستان.

7- علت وجود شغل ها و مقام های مختلف برای اداره کشور در دولت های ایران باستان چه بود؟

قلمرو وسیع

8- زندگی شاهان چگونه بود و هزینه زندگی آنان چگونه تأمین می شد؟

زندگی شاهان هزینه زیادی داشت. گاهی آنها صدها خدمه را به کار می گرفتند. اینکه درآمد های کشور چگونه خرج بشود بستگی به نظر شاهان داشت. مخارج سنگین دربار، از گرفتن مالیات از مردم تأمین می شد. اغلب شاهان به ثروت اندوزی می پرداختند و نه تنها به فکر آسایش مردم نبودند بلکه به آنها ظلم می کردند. البته گاهی نیز به ندرت شاهانی پیدا می شدند که سعی می کردند با عدالت رفتار کنند.

9- مقامهای مهم حکومتی بعد از مقام شاه را نام ببرید و وظایف آنها را ذکر کنید.

وزیر بزرگ مهمترین مقام بعد از شاه و مسئول کار های اداری مملکت بود

رئیس دربار یا تشریفات مسئول رسیدگی به کار های کاخ شاهی (مراسم و جشن های مختلف، انبار و ذخیره کردن

محصولات غذایی در کاخ، توزیع جیره \* کارکنان، نظارت بر کار هنرمندان، صنعتگران داخل کاخ و ) بود

منشیان و دبیران کارهای اداری و مالی و نوشتن نام ها بر عهده آنها بود و گاه به چند زبان آشنایی داشتند

مأموران مخفی شاه اولین بار در زمان داریوش افرادی به عنوان مأمور مخفی انتخاب شدند که به آنها چشم و گوش های

شاه می گفتند

مأموران مخفی شاهان از قسمتهای مختلف کشور گزارش تهیه میکردند و به شاه می دادند

10- تقسیمات کشوری برای اولین بار توسط چه کسانی اتفاق افتاد و این تقسیمات چگونه بود؟

ایرانیان، برای اولین بار تقسیم سرزمین به بخشهای مختلف را ابداع کردند. برای مثال، داریوش کشور را برای اداره بهتر به

23 قسمت، تقسیم کرده بود که به هر قسمت یک ایالت می گفتند. برای هر ایالت یک شهربان انتخاب می کردند که

معمولاً از مقامهای حکومتی یا اعضای خانواده شاه بود. هر بخش، از مرکز فرماندهی یا پایتخت، دستور می گرفت و

موظف بود همه کارها را طبق نظر شاه انجام دهد.

11- پایتخت حکومت های ایران باستان را ذکر کنید.

مادها همدان ( هگمتانه )

هخامنشیان شوش ( پایتخت زمستانی ) - همدان ( پایتخت تابستانی ) - تخت جمشید - بابل

اشکانیان صد دروازه ( دامغان ) و تیسفون

ساسانیان تیسفون

12- شهری را که پادشاهان به عنوان پایتخت انتخاب می کردند معمولاً چه ویژگیهایی داشت؟

پایتختها معمولاً شهرهای بزرگ و پرجمعیت بودند و شاهان در آنها کاخهای بزرگ و بناهای عظیم می ساختند.

13- علت هجوم و حمله پی در پی دشمنان به ایران چه بود؟

سرزمین ایران به دلیل موقعیت مهم جغرافیایی، همواره از شرق و غرب در معرض هجوم دشمنان بود .

14- چرا حکومت های ایران باستان ، سپاه و نیروی نظامی بزرگ بوجود آوردند؟

در غرب، دولتهای یونان و روم به قلمرو ایران دست اندازی می کردند .به همین دلیل حکومت های ایران باستان سپاه و نیروی نظامی بزرگی به وجود آورده بودند تا از مرزهای ایران دفاع کنند.

15-مردم ایران باستان فرزندانشان را از چه سنی آماده جنگ و شکار می کردند؟

مردم ایران باستان وقتی پسرانشان به نوجوانی می رسیدند زره بر آنها می پوشاندند و کمربند چرمی به کمرشان می بستند تا در جنگ و شکار شرکت کنند.

16- پادشاهان از چه زمانی آموزش نظامی می دیدند؟

شاهان نیز از دوره نوجوانی، آموزش های نظامی می دیدند و در بیشتر جنگ ها، خودشان فرماندهی جنگ را بر عهده می گرفتند.

17- چرا در تاریخ جهان ، اشکانیان به جنگاوران مشهور بودند؟

اشکانیان ( پارتیان ) در تاریخ جهان به جنگاوران مشهور بودند و مهارت زیادی در سوار کاری و تیراندازی داشتند .سپاه از نیروی پیاده نظام و سواره نظام تشکیل می شد.

18-ابتکار بزرگ داریوش هخامنشی در زمینه تشکیل سپاه و فنون نظامی چه بود؟ و ویژگی آن را ذکر کنید.

علاوه بر سپاه معمولی، یک سپاه جاویدان هم تشکیل داده بود .تعداد افراد سپاه جاویدان ده هزار نفر بود که به گروه های ده نفره تقسیم می شد .به این سپاه، جاویدان یا همیشگی می گفتند چون هرگاه یکی از افراد از بین می رفت یک فرد جنگاور دیگر که ذخیره بود جای او را می گرفت و تعداد کم نمی شد .در آن دوره، خدمت در سپاه جاویدان، بزرگترین آرزوی جوانان پارسی بود.

**19- از ابتکارات ایرانیان در زمان جنگ استفاده از چه وسایل و ابزارهای بود؟**

یکی دیگر از ابتکارات ایرانی ها، اختراع ارابهٔ داسدار بود. این ارابه در هر سمت خود به شمشیرهای تیز و در مرکز به کاردهای داس مانند مجهز بود و هنگام حرکت از دو طرف هر چیزی را بر سر راه اسب ها تکه تکه می کرد. همچنین به دستور کوروش گردونه ها یا برجهای بلند و چوبی و چرخدار ساخته بودند این برج ها متحرک بودند و در داخل آنها کمانداران قرار می گرفتند و از بالای بر جها در موقع لزوم به دشمن تیراندازی می کردند. این برج ها با تعداد زیادی اسب کشیده می شدند.

**20- نیروی دریایی ایرانیان باستان در کدام آبها در رفت و آمد بود؟**

ایرانیان باستان نیروی دریایی داشتند و کشتی های آنها از خلیج پارس تا دریای مدیترانه در رفت و آمد بودند .